

Ethische Code

1. Context

Ngo's opereren in een steeds complexer veld met vele uitdagingen. Het maatschappelijk draagvlak krimpt (HIVA, 2012¹). Er is een aanzienlijke daling in de perceptie van de relevantie van ontwikkelingssamenwerking, een sterke daling in de perceptie van effectiviteit (slechts 8.6% vindt dat het geld 'goed besteed' wordt) en een toenemende groep die vindt dat het budget voor ontwikkelingssamenwerking moet verminderen (ruim 44% in 2012). Dit kan op allerlei manieren verklaard worden, zowel met interne redenen (kwaliteit, effectiviteit, transparantie, schandalen... binnen de ontwikkelingssamenwerking) als met externe redenen (economische crisis, ontkerkelijking,...).

De waarde van Licht voor de Wereld en ons succes op lange termijn zijn onlosmakelijk verbonden met onze goede reputatie en het vertrouwen dat alle betrokkenen in de organisatie hebben. Het is daarom van groot belang dat wij de hoogste ethische normen en waarden hanteren. De prestaties van Licht voor de Wereld worden niet enkel beoordeeld op basis van de resultaten, maar ook op de manier waarop deze resultaten werden bereikt.

Deze Ethische Code vormt het kompas waarbinnen de organisatie werkt om de visie en missie te realiseren.

2. Visie en missie

Als erkende Belgische ngo, streeft Licht voor de Wereld continu naar een zo groot mogelijk niveau van transparantie, goed beheer en verantwoording. Op het vlak van fondsenwerving onderschrijft de organisatie de ethische code van het VEF (Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving) (<http://www.vef-aerf.be/?Ethische-Code>).

Licht voor de Wereld hanteert niet enkel ethische principes wat fondsenwerving betreft. De organisatie is doordrongen van waarden en ethische principes. Deze gelden als richtlijnen bij het nemen van belangrijke beslissingen. Door het opstellen van een ethische code wil de organisatie eveneens wangedrag voorkomen en/of wangedrag aan het licht brengen en er uit leren.

De ethische principes zijn direct gelinkt met de visie en missie van de organisatie (<F:\09. Procedures - ISO manual\09. Handboek LFTW\09. General policy management\09. Vision-mission -strategy\BD009 - strategisch kader 2015-2020.pdf>):

---

¹Pollet, Ignace (2012). *Algemene barometer draagvlak ontwikkelingssamenwerking, Enquête en focusgroeps gesprekken over het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking bij de Belgische bevolking*. Leuven: HIVA-KU Leuven.

Licht voor de Wereld is een Belgische ngo die in kansarme landen vermijdbare blindheid bestrijdt en oogziekten geneest, de levenskwaliteit van personen met een beperking en hun families verbetert en opkomt voor hun rechten.

Daartoe wil Licht voor de Wereld verder uitgroeien tot een referentiecentrum voor Centraal en Oost-Afrika inzake preventie en genezing van oogziekten en blindheid en het opkomen voor de rechten en het verbeteren van de levenskwaliteit van mensen met een visuele beperking.

3. Waarden

Bij het realiseren van die missie en visie hanteert Licht voor de Wereld de volgende waarden:

- Integriteit
- Daadkracht
- Mededogen
- Betrokkenheid
- Professionaliteit en focus

a) Integriteit

We behandelen elkaar met wederzijds respect. We zijn eerlijk en betrouwbaar. Dat verwachten we ook van onze partners.

b) Daadkracht

We voeren onze plannen op een efficiënte en effectieve manier uit.

c) Mededogen

We zoeken naar duurzame relaties en bouwen vertrouwen op via dialoog en inclusie. We voelen ons verbonden met en zetten ons in voor de ander. We hebben respect voor de eigenheid van elk individu.

d) Betrokkenheid

We voelen ons verbonden met onze missie en visie en geloven dat onze acties zinvol zijn. We staan in voor mensenrechten en de volledige participatie van mensen met een beperking. We streven naar duurzame ontwikkeling en betrekken alle stakeholders.

e) Professionaliteit en focus

We hebben de expertise en de competenties om onze missie in de praktijk te brengen op de meest effectieve manier. We focussen op het redden van het visueel vermogen, de verbetering van de levenskwaliteit en het opkomen voor de rechten van mensen met een beperking.

4. Gedragscode

4.1. Integriteit

DISCRIMINATIE, (SEKSUELE) INTIMIDATIE, UITBUITING, PESTEN

- 1) Een klimaat scheppen en handhaven dat seksuele uitbuiting, misbruik en pesten, machtsmisbruik en corruptie voorkomt en de invoering en naleving van een gedragscode bevordert. Leidinggevenden op alle niveaus hebben een bijzondere verantwoordelijkheid inzake het ondersteunen en uitwerken van systemen om dit klimaat te handhaven.
- 2) Nooit een handeling stellen die resulteert of kan resulteren in fysiek, psychisch of seksueel letsel of lijden van personen, vooral vrouwen, jongens en meisjes.
  - Wij gaan nooit seksuele activiteiten aan met kinderen (personen jonger dan 18) ongeacht de lokale meerderjarigheidsleeftijd of leeftijd van seksuele meerderjarigheid. Het verkeerd inschatten van de leeftijd van het kind is geen argument.
  - Wij nemen niet deel aan seksuele uitbuiting of misbruik van geen enkele doelgroep (mannen, vrouwen en kinderen). Dit is ernstig wangedrag dat grond kan vormen voor de beëindiging van het dienstverband.
- 3) Nooit geld, tewerkstelling, goederen of diensten uitwisselen voor seks, met inbegrip van seksuele gunsten. Alle vormen van vernederend, beledigend of uitbuitend gedrag zijn verboden.
- 4) Nooit seksuele relaties met begunstigden aangaan. Dergelijke relaties steunen op van nature uit ongelijke machtsverhoudingen en ondermijnen de geloofwaardigheid en integriteit van ontwikkelingswerk. Deze regel geldt zowel tijdens als na de werkuren.
- 5) Nooit seksuele diensten aanvaarden of vragen, nooit deelnemen aan het “kopen” van seksuele gunsten of voordeel halen uit seksuele diensten. Deze regel geldt zowel tijdens als na de werkuren.

MACHTSMISBRUIK EN AFPERSING/ AFDREIGING

- 6) De werknemers en partners van Licht voor de Wereld maken geen misbruik van hun officiële positie om persoonlijke voordelen te verwerven.
- 7) Elke vorm van afpersing is verboden in het werk van Licht voor de Wereld.
- 8) Machtsmisbruik voor het bekomen van seksuele gunsten is ten strengste verboden.

OMKOPING EN CORRUPTIE

- 9) Licht voor de Wereld duldt geen omkoping of corruptie onder welke vorm dan ook.

Enige uitzondering: als de gezondheid of het leven van medewerkers en vrijwilligers van de organisatie op het spel staat (vb. een wegblokkade omzeilen of borgtocht betalen om vrij te komen van onrechtmatige vrijheidsberoving, enz.). In dergelijke gevallen moet het bestuur van de organisatie tijdig en gedocumenteerd geïnformeerd worden.

  - De werknemers en partners van Licht voor de Wereld aanvaarden geen smeergelden van potentiële partners om contracten af te sluiten, of van de huidige partners om betalingen te versnellen of om betalingen te verrichten terwijl de nodige stavende documenten ontbreken.
  - Licht voor de Wereld betaalt geen smeergeld om partners te beïnvloeden of voordelen te bekomen.

- De steun van Licht voor de Wereld aan partners van wie geweten is dat zij smeergelden ontvangen of geven kan onmiddellijk worden gestaakt.
- 10) Wij misbruiken onze positie niet om humanitaire bijstand te weigeren of om een voorkeursbehandeling te geven aan bepaalde betrokken partijen, of om seksuele gunsten, giften, betalingen of voordelen onder welke vorm dan ook te verkrijgen. Wij moeten er ons bewust van zijn dat elk misbruik van onze positie verboden is en wij mogen ook geen giften (behalve kleine gebaren van waardering) of smeergelden aanvaarden (zie ook Anti-corruptiebeleid).

FRAUDE EN DIEFSTAL

- 11) Licht voor de Wereld aanvaardt geen enkele vorm van fraude of verduistering. Fraude / verduistering en diefstal zijn strafbaar en kunnen niet gebruikt worden als methode om persoonlijke of professionele voordelen te bekomen.
- Geen enkele betaling wordt verricht zonder voorlegging van het vereiste financieel verslag (in dringende gevallen zoals aardbevingen, overstromingen, enz. kan een uitzondering worden gemaakt)
  - De regels voor boekhouding en documentatie zijn te allen tijde van toepassing.
- 12) Alle vormen van fraude /verduistering en diefstal worden aan de bevoegde overheid gemeld.
- Gerapporteerde verdenkingen van fraude of diefstal worden vertrouwelijk onderzocht.
  - Alle werknemers en beheerders van Licht voor de Wereld worden aangemoedigd om waakzaam te blijven voor elk teken van fraude of diefstal waarmee zij in hun werk te maken kunnen hebben.
  - Alle werknemers en partners worden aangemoedigd om elk vermoeden dat zij hebben te melden, zonder te vrezen voor benadeling of represaillemaatregelen.
- 13) Elk contract afgesloten met een derde wiens rechtstreekse betrokkenheid in frauduleuze activiteiten bewezen is, wordt beëindigd.

BELANGENCONFLICTEN EN SCHENKINGEN

- 14) Werknemers, consultants, vrijwilligers en partners van Licht voor de Wereld vermijden belangenconflicten tussen hun persoonlijke belangen en de belangen van de organisatie.
- Indien de werknemer onzeker is omtrent zijn standpunt in verband met een welbepaalde beslissing moet hij zijn leidinggevende of een collega om raad vragen.
  - Werknemers mogen geen enkele andere professionele activiteit uitoefenen/ blijven uitoefenen – zelfs deeltijds of indien het gaat om een baantje van zeer geringe omvang – zonder de organisatie ervan op de hoogte te brengen.
  - Werknemers mogen niet deelnemen aan een onafhankelijke zakelijke onderneming, werk of diensten leveren aan een andere organisatie, in de mate dat deze activiteit de werknemers niet meer in staat stelt om de door hun functie vereiste tijd en inzet te besteden aan Licht voor de Wereld.
- 15) Vrienden, familie en andere persoonlijke relaties worden niet bevoordeligd tijdens aanwerving- en aanbestedingsprocedures en ook niet als het gaat om hulpverlening en andere situaties.
- In verband met aanwervingen in lokale vertegenwoordigingskantoren worden de beslissingen genomen door de vertegenwoordiger van het lokale kantoor en een tweede persoon
  - In sommige gevallen, indien de belangenconflicten zijn geregeld, kan de aanwerving van familieleden of vrienden worden aanvaard maar met de goedkeuring van de leidinggevende (of de Raad van Bestuur als het om hogere managementfuncties gaat).

- Familieleden mogen geen deel uitmaken van een orgaan dat beslissingen neemt over aanwervingen, met inbegrip van beslissingen omtrent de tewerkstelling van een familielid of andere personen met wie de medewerker een persoonlijke relatie heeft.
  - Om vriendjespolitiek en nepotisme in aanbestedingsprocedures te vermijden, moet de voorkeur gegeven worden aan de economisch en gunstigste offerte, zoals in het contract is bepaald.
- 16) Geen enkele werknemer of familielid mag een direct of indirect wezenlijk financieel belang hebben in een bedrijfsorganisatie die zaken doet met Licht voor de Wereld, behalve indien dit belang volledig openbaar is gemaakt in een schrijven aan de hiërarchische meerdere van de werknemer.
- 17) Directe of indirecte geschenken of andere voordelen die de prestatie van de werknemer kunnen beïnvloeden mogen niet worden toegekend of aanvaard.
- Giften in cash worden nooit aanvaard
  - Kleine geschenken kunnen worden toegestaan om de lokale tradities en gastvrijheid te eerbiedigen (nooit meer dan de tegenwaarde van ongeveer EUR 30). Deze kleine geschenken worden met de collega's gedeeld.
  - De werknemer gebruikt zijn gezond verstand en goed oordeel omtrent het soort geschenk dat kan aanvaard worden – in geval van twijfel raadpleegt hij zijn hiërarchische meerdere.
- 18) Mocht er een belangenconflict ontstaan, dan wordt het management van de organisatie onmiddellijk op de hoogte gebracht zodat de beslissingsbevoegdheid aan een ander lid van het management kan worden overgedragen.

4.2. Mededogen en betrokkenheid

- 19) We respecteren en bevorderen de fundamentele mensenrechten zonder enige vorm van discriminatie en ongeacht maatschappelijke status, ras, etniciteit, huidskleur, godsdienst, geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd, burgerlijke staat, herkomst, politieke overtuiging of handicap.
- 20) Wij behandelen alle begunstigden, gemeenschappen, doelgroepen en andere betrokkenen rechtvaardig en met respect, hoffelijkheid en waardigheid, volgens de begrippen van de rechtspraak van het betrokken land en van het Internationaal Recht en rekening houdend met de lokale gebruiken en cultuur.
- 21) Wij maken nooit misbruik van de kwetsbaarheid van enige doelgroep, vooral van vrouwen en kinderen, en staan niet toe dat een persoon in een compromitterende situatie wordt gebracht.
- 22) Licht voor de Wereld stoelt de samenwerking met partnerorganisaties op wederzijdse verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid, medezeggenschap, gelijkheid en afstemming.
- 23) Wij besteden bijzondere aandacht aan de manier waarop we met kinderen omgaan. Daarom:
- Probeer nooit alleen te zijn met een kind. Indien het niet anders kan, zorg ervoor dat anderen kunnen horen/zien wat u doet. Dit geldt voor huisbezoeken, het meenemen van kinderen naar uw eigen woning of samen met kinderen een taxi of uw persoonlijk voertuig te nemen om ze weg te brengen voor een medische of andere behandeling.
  - Neem niet deel aan toiletactiviteiten of het baden van kinderen behalve als het gaat om kleuters of om kinderen die niet voor zichzelf kunnen zorgen – en dan alleen zonder de ruimte af te sluiten en indien een ander personeelslid u kan zien of horen.

- Wanneer u les geeft aan kinderen of werkt aan de bewustmaking van deze doelgroep, doe het in het bijzijn van andere volwassenen, in een open ruimte waartoe anderen toegang hebben.
- Laat u niet in met ongepast lichamelijk contact met kinderen, met inbegrip van overdreven liefdevolle aanrakingen, suggestief gedrag, ruwe spelletjes of ongepast kittelen.
- Spendeer niet overdreven veel tijd met een bepaald kind/bepaalde kinderen en spreid geen favoritisme ten toon.
- Pas geen lichamelijke straffen toe. Bespreek alle potentiële disciplinaire problemen met een collega/beheerder.
- Schakel geen kinderen in voor huishoudelijke taken. Het Verdrag betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces van de IAO (C138) bepaalt dat de minimumleeftijd voor toegang tot iedere vorm van werk nooit lager mag zijn dan de leeftijd waarop de leerplicht eindigt en in ieder geval niet lager dan 15 jaar (uitzonderlijk 14 jaar in bepaalde landen) (art. 2). De nationale wetgeving kan toestemming verlenen aan kinderen van 13 tot 15 jaar voor lichte werkzaamheden, op voorwaarde dat deze niet schadelijk zijn voor hun gezondheid of ontwikkeling en niet van zodanige aard zijn dat zij hen verhinderen naar school te gaan (art. 7). Met andere woorden, kinderen kunnen huishoudelijke en persoonlijke taken verrichten voor de medewerkers of anderen zolang ze naar school blijven gaan en tijd hebben voor hun huiswerk en ook voldoende rust, vrije tijd, enz. hebben.
- Nationale en internationale wetten en reglementen over kinderrechten moeten nageleefd worden.

4.3. Professionaliteit en focus

- 24) Wij handhaven de strengste normen op gebied van verantwoording, doeltreffendheid, competentie, integriteit en transparantie in de levering van goederen en diensten door onze medewerkers.
- 25) Licht voor de Wereld is een pluralistische en apolitieke organisatie. Dit houdt in dat:
- Bijdrages aan politieke partijen, in welke vorm ook, verboden zijn.
  - Ontwikkelingshulp niet wordt gebruikt om een bepaald politiek of religieus standpunt te bevorderen. Het verlenen van bijstand wordt niet bepaald door het feit dat de begunstigen behoren tot een bepaalde politieke of religieuze stekking.
  - We treden niet op als vertegenwoordiger van het buitenlands beleid van een regering: wij zullen ons nooit bewust - of door nalatigheid – laten gebruiken om politieke, militaire of gevoelige economische informatie in te winnen voor een regering of andere organisaties die doelen nastreven die niet relevant zijn voor het gesteunde project of programma; wij treden ook niet op als instrument van het buitenlands beleid van de regering van donorlanden.
  - Wij zorgen ervoor dat onze contacten met de overheid, in het bijzonder met veiligheidsdiensten (leger en politie), onze neutraliteit niet in het gedrang brengen – zowel in realiteit of als dusdanig gepercipieerd wordt.
  - Wij voeren geen bekeringspolitiek aangezien Licht voor de Wereld geen religieuze organisatie is.
- 26) Algemeen gezien moeten persoonlijke relaties tussen een werknemer en zijn hiërarchische overste bekend worden gemaakt; het management zal dan de besluitvormingsbevoegdheid aan een ander lid van de organisatie overdragen.

5. Toepassingsgebied

Onderliggend aan de ethische code is het principe dat alle wetten en reglementeringen die van toepassing zijn gerespecteerd moeten worden. Wij verbinden er ons eveneens toe de grondbeginselen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens na te leven.

5.1. Voor wie geldt deze Code?

Deze ethische is niet enkel van toepassing op eigen werknemers, maar geldt ook voor consultants, vrijwilligers, partners, en iedereen die in opdracht van Licht voor de Wereld de projecten bezoekt.

Van elke werknemer, vrijwilliger, consultant of partnerorganisatie wordt verwacht:

- op de hoogte te zijn van deze Ethische Code;
- geen gedrag te stellen dat strijdig is met de waarden hierin geformuleerd;
- de integriteitsverantwoordelijke te contacteren als verheldering nodig is voor de interpretatie en het gebruik van deze Ethische Code, en dit op het volgende emailadres: info_integrity@lightfortheworld.be;
- medewerking te verlenen bij het detecteren van mogelijke schendingen van deze Code;
- alle informatie over mogelijke schendingen of verzoeken die haaks staan op de ethische code te melden aan de direct leidinggevende.

5.2. Gebruik van deze Code binnen de organisatie

Deze ethische code wordt op verschillende momenten opgenomen en afgetoetst. Ze maakt integraal deel uit van onze werking en expliciteert waarvoor Licht voor de Wereld staat.

- Deze gedragscode wordt afgetoetst bij de selectie en werving van nieuwe medewerkers, vrijwilligers, partners enz.
- Bij het onthaal van nieuwe medewerkers, partners, vrijwilligers ... wordt deze Code voorgelegd, doorgesproken en ondertekend.
- Bij de jaarlijkse evaluatie van de werknemers wordt nagegaan in welke mate het handelen in lijn was met de ethische code.
- Bij het aangaan van contracten met consultants en nieuwe partners

5.3. Overtredingen van deze gedragscode

Rapporteren van overtredingen

Iedere betrokkene moet elke inbreuk op de bepalingen van deze Code onmiddellijk melden, overeenkomstig de [meldingsprocedure](#) en de [procedure voor het ontvangen en behandelen van meldingen](#).

Iedere inbreuk op de gedragscode geeft aanleiding tot disciplinaire maatregelen met toepassing van de algemene voorwaarden en richtlijnen van Licht voor de Wereld. Elke werknemer die moedwillig ongegronde beschuldigingen uit betreffende een handeling van een ander personeelslid - handeling

die als overtreding van deze ethische code kan worden beschouwd - zal onderworpen worden aan disciplinaire maatregelen ter beoordeling van de werkgever.

De toepassing van disciplinaire maatregelen staat los van de uitkomst van alle burgerlijke of strafrechtelijke vorderingen, aangezien de gedragsregels opgelegd door deze Ethische Code van toepassing zijn onafhankelijk van de rechterlijke uitspraak en ongeacht de aard van misdrijf en/of onwettige handeling die de overtreding uitmaakt. Wangedrag of gedrag dat indruist tegen de bepalingen van deze Code of zelfs incorrect of niet toegestaan gedrag wordt nooit als verantwoord of als minder ernstig beschouwd, zelfs als de handelingen gepleegd zijn in het belang of in het voordeel van de organisatie.

Licht voor de Wereld zorgt ervoor dat alle vertrouwelijke informatie, met inbegrip van verslagen van overtredingen van deze bepalingen door collega's, bekomen van begunstigden of andere collega's, op correcte manier worden doorgegeven en met de grootste vertrouwelijkheid worden behandeld.

6. Geldigheid

Deze Ethische Code gaat in vanaf 01/01/2020 en is geldig tot en met de actualisering ervan na 10 jaar.

Door het aanvaarden van deze functie verbind ik mij ertoe mijn taken correct te vervullen en te handelen overeenkomstig de bepalingen van deze Code.

Naam:

Handtekening:

Datum: